

Henk van Straten

Ik ben een stoere vent. Met mij moet je niet sollen. Ik hoef je daar niet van te overtuigen, ik hoef het je niet eens te vertellen, je hoeft alleen maar naar me te kijken. Er staat vast een foto van me bij dit verhaal. Zie je wat ik bedoel? Al die tatoeages. Zelfs eentje op mijn gezicht! Daarnaast ben ik ook nog vrij gespierd. Of nou ja, ik ben niet breed of zo, geen bodybuilder, zelfs geen Arie Boomsma, maar ik doe best wel wat krachttraining en vroeger deed ik jaren aan boksen en kickboksen. Wat ik zeggen wil: in een benarde situatie, in geval van gevaar, *when the shit hits the fan*, dan wil je mij erbij hebben. Of nou ja, je wil mij erbij hebben als ook de desbetreffende dreiging, net als jij, onder de indruk is van hoe ik eruitzie. Die bluffactor is essentieel, want mocht de desbetreffende dreiging zich er niks van aantrekken, dan heb je aan mij eigenlijk niets meer. Sterker nog: misschien ben ik er dan zelfs al niet meer, want gevluucht met de staart tussen de benen. Ik weet eigenlijk niet of ik nu een grapje maak. Ik denk dat de waarheid ergens in het midden ligt. Weet je wat het is: zo vaak word ik niet op de proef gesteld. West-Europa in de eenentwintigste eeuw is een plaats waar zelden nog een

Even voor de duidelijkheid: zijn tatoeages bewijzen helemaal niks. Schrijver Henk van Straten (1980) ziet er misschien stoer en heldhaftig uit, of hij een grotere held is dan u en ik, is sterk de vraag.

beroep wordt gedaan op onze mogelijke heldhaftige capaciteiten. De held blijft verborgen, zelfs verborgen voor de held zélf, omdat hij of zij zich niet als held hoeft te ontpoppen. Nooit werd ik tijdens een date beroofd, dus heb ik in die situatie ook nooit een vrouw kunnen redden. Wel ben ik eens gestopt om een vrouw te helpen die was gevallen met haar fiets, maar of dat nu heldhaftig is? En dieren, die red ik ook. Bijvoorbeeld uitgeputte hommels of een kever die ondersteboven op z'n schildje ligt te spartelen. Maar ook dat is zonder risico's (al schijnen hommels wel degelijk te kunnen steken). Feit: een held ben je pas als je daad risico's heeft. Pas in het geval van een oorlog of een ramp kun je onderscheid maken tussen helden en bangeriken. Ik vermoed dat ik een bangerik ben, dat ik de loopgraaf niet uit durf en mijn makers in de steek laat. Dat geef ik toe. Zo zijn er ook mensen die van zichzelf denken dat ze juist wél een held zullen zijn, dat ze wél voor het grotere doel hun leven in de waagschaal zullen stellen. Maar dat zelfbeeld is niet per se realistisch. Denk aan het verzet in de Tweede Wereldoorlog: na de bevrijding beweerden zo ontzettend veel mensen dat ze bij het verzet hadden gezeten, ►

Henk van Straten (1980) schrijft romans en is journalist. Hij werkt(e) voor onder meer *Volkskrant Magazine*, *De Correspondent*, *Trouw* en *Vrij Nederland*. De romans *Wij zeggen hier niet halfbroer* (2017) en *Berichten uit het tussenhuisje* (2018) werden lovend ontvangen. Zojuist verscheen deel 2 van zijn 'witte mannen-trilogie': *Ernest Hemingway is gecancelled*.

Je hoeft alleen maar naar me te kijken: met mij moet je niet sollen

dat zo'n beetje de gehele bevolking uit helden moet hebben bestaan. Anderzijds hoor je van oorlogsveteranen dat ze zichzelf verbaasden. Dat ze, net als ik, dachten op het strijdveld een bangerik te zullen zijn maar dat ze dan toch heldhaftige dingen deden, dat ze veel moediger waren dan ze dachten. En andersom kon het precies zo zijn: dat de stoere mannen bangeriken bleken, dat ze het ondanks hun grote mond lieten afweten.

Kortom: je weet het pas als je er middenin zit. Ik moet echt in mijn geheugen graven, wil ik me de momenten herinneren waarop ik heldhaftig was. Ik kan je alvast zeggen dat ik, althans met betrekking tot het heldendom, nooit in de krant heb gestaan. Mijn hond werd eens aangevallen door Schotse hooglanders; die hond heb ik toen daar weggehaald, op zo'n vijf meter afstand van die zware runderen. Tijdens een kanotocht met mijn ex-vrouw werden we achternagezeten door een heel agressieve zwaan; met mijn peddel heb ik dat beest tegen zijn nek geslagen, waarna hij opgaf. Ooit heb ik tegen een vreemde man die te hardhandig met mijn jonge zontje stoeide gezegd dat hij z'n poten moest thuishouden. Ik ben in een paar vechtpartijtjes verzeild geraakt maar dat was bravoure en geldingsdrang; daar was niets heldhaftigs aan. Uiteraard zet ik met plezier een spin voor je buiten. (Muizen idem dito, maar die krijg ik waarschijnlijk niet te pakken.)

Wie is er anno nu nou nog een held? Ik in elk geval niet. Ik ga niet naar Griekenland om in een vluchtelingenkamp te werken, ga niet in een rubberbootje grote walvisvaarders te lijf, doe zelfs geen vrijwilligerswerk. Soms zou ik haast willen dat er een ramp gebeurde zodat ik erachter kon komen, zodat ik eindelijk eens kan voelen hoe het is om iets heldhaftigs te doen.

Zou dat aangenaam zijn? Voelt het goed als je met gevaar voor eigen leven een drenkeling

Mocht de dreiging zich niks van de bluffactor aantrekken, dan heb je aan mij eigenlijk niets meer

redt? Ik denk het wel. Niet omdat je je dan stoer en sterk voelt, maar omdat je de verandering van het nietsdoen hebt vermeden. En misschien meer nog omdat je vanaf dat moment weet dat je, indien nodig, het jústte zult doen. *Death before dishonour* is een Amerikaans stoere-mannengezegde.

En even voor de duidelijkheid: die tatoeages van mij, of tatoeages in het algemeen, bewijzen helemaal niets. Je gaat liggen en ze prikken wat inkt in je huid. Het vergt geen moed. Het kost je vooral veel geld. Maar ik had het nodig; ik wilde me afzetten tegen de maatschappij. Het was een kwestie van identiteit, niet van lef. Hetzelfde geldt voor spierbundels: iemand ziet er sterk en stoer uit maar daar is alles mee gezegd. (Al kunnen de getatoeëerden en gespierden natuurlijk alsnog helden zijn.)

Maar goed, het is wat het is. Ik doe het er maar mee. Of ik een held ben, daar zal ik misschien nooit achter komen. Tot die tijd raap ik braaf de plastic verpakkingen op die ik in het bos aantref. Dat voelt altijd best wel heldhaftig. Het zijn de kleine daden waarvan ik het moet hebben, vrees ik. Als laatste moet ik iets opbiechten. Het was mijn ex-vrouw, die de zwaan verjoeg. Niet ik. ■

Zin in meer? Lees het interview dat we met Van Straten hadden op Zin.nl/Henkvanstraten